

ФАКТОРИ ВПЛИВУ ВАЛЮТНОГО РИНКУ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

Вагомий вплив на стан фінансової безпеки країни чинить валютна безпека. Проте курс валют, як і інші показники фінансово-економічного розвитку, піддаються впливу економічних та політичних факторів. Це перш за все економічні індикатори (ВНП, ВВП, споживчі індекси тощо), промислові чинники (промислового виробництва, замовлень, запасів на складах та ін.), показники будівництва, індекси цін, інфляції, продаж, доходи, платіжний баланс, облікові ставки та інші фінансові й соціально-політичні фактори. Усі фактори, від яких залежить валютний курс, сумарно відображаються через стан платіжного балансу. Особливо це стосується торговельного балансу. У цьому відображенні помітні спільні риси з фондовим, у тому числі ф'ючерсним, облігаційним, опціонним та іншими ринками. Тобто валютний ринок принципово не відрізняється від інших і валютна безпека країни тісно пов'язана з її фінансово-економічною безпекою.

Останнім часом валютні резерви НБУ дещо зменшилися. Цей факт у поєднанні з іншими негативними явищами в економіці дозволив деяким консалтинговим агентствам і окремим економістам зробити песимістичний прогноз щодо майбутнього курсу валют, зокрема USDUAH. Цей прогноз у широкому сенсі не є безпідставним (не всі з перелічених вище факторів перебувають у зоні безпеки), але подібні прогнози робилися вже протягом останніх 3-х років, «а курс і нині там».

Не ставлячи собі за мету прогнозування курсу (але такі спроби, варто зазначити, цілком реальні і були зроблені авторами у роботах [1, 2]), дозволимо собі висловити дещо іншу точку зору. Розглянемо певні прогнози (див. рис.1) [3].

Зміст прогнозу на 2012 рік цілком зрозумілий. Перед проведенням ЄВРО – 2012 і після нього (період травень – липень) курс USDUAH буде на відносно невисокому рівні, потім (після виборів) він зростатиме (період вересень – грудень). Але, крім політичних, слід урахувати й інші фактори.

Одна з основних аксіом технічного аналізу валютного ринку стверджує, що рух цін на ринку враховує всю можливу інформацію. Відповідно до цієї аксіоми вся інформація, що впливає на ціну товару (валюти), вже врахована в самій ціні й обсягах торгів, і немає необхідності окремо вивчати залежність ціни від політичних, економічних та інших факторів. Достатньо зосередитися на вивченні динаміки ціни/обсягу й одержати інформацію про найбільш імовірний розвиток ринку.

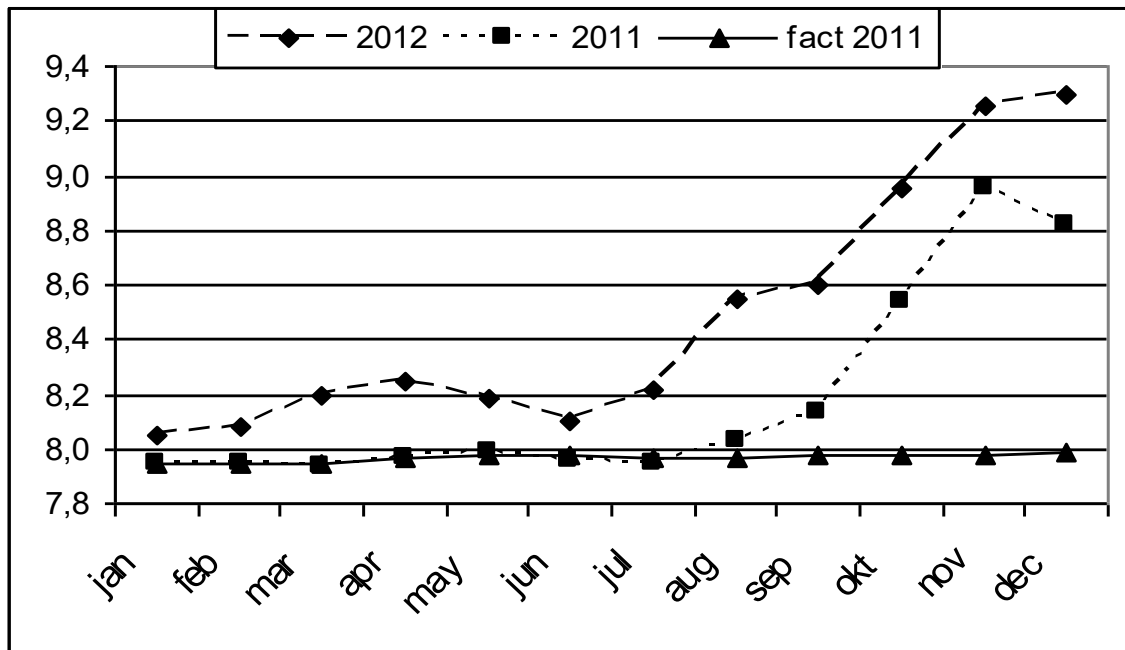

Рис 1. Фактичний курс USDUAH і прогностні лінії на 2011 та 2012 роки

Таким чином, згідно із цією аксіомою, слід ураховувати попередній рух (волатильність). Волатильність прогностних ліній (річна) складала в 2011 році 0,37 і у 2012 році – 0,46, тобто досить велика порівняно з реальною волатильністю 2011 року, котра дорівнює 0,015 і яку бажано враховувати при складанні відповідних математичних моделей.

Крім того, є ряд фундаментальних факторів, що позитивно впливають на курс. Так, за даними Національного банку України (НБУ), за лютий 2012 року загальний обсяг депозитів українських банків, у якому гривня домінує на 3%, збільшився на 2,5 млрд. грн – до 489,4 млрд. грн. Також у НБУ зафіксували зниження кредитних і зростання депозитних ставок на тлі загального збільшення грошових ресурсів банків.

Серед приросту внесків на 3% домінували депозити в національній валюті. Адже банки не стимулюють депозитну валюту через заборону валютного кредитування.

У цьому контексті треба врахувати, що зараз банки не проводять активних масових дій, які спостерігалися наприкінці останнього кварталу минулого року [4].

Ще одним аргументом на користь гривні є те, що вона залишається основною валютою кредитування юридичних осіб і єдиною валютою кредитування населення. Таким чином, по депозитах у гривні населенню пропонують прибутковість вищу, ніж по депозитах в іноземній валюті.

Довіра населення до гривневих інвестицій зміцнилася в результаті дій НБУ, спрямованих на стабілізацію курсу гривні. Це підтверджується тим фактом, що у лютому населення купило іноземної валюти втричі менше порівняно з 2011 роком.

Комплексне дослідження проблем регулювання ринків фінансових послуг дає можливість констатувати, що найбільш вдалою на сьогодні є регуляторна діяльність

Національного банку України. Обрана на початку 1990-х років дворівнева модель банківської системи функціонує без суттєвих криз, а регулювання та нагляд за нею відбувається з достатньою якістю. Намагаючись мінімізувати негативні фактори впливу на стан валютного ринку, НБУ максимально здійснює політику, спрямовану на досягнення пріоритетної мети забезпечення фінансової безпеки – досягнення балансу між задоволенням інтересів економічних агентів шляхом забезпечення сталого економічного розвитку держави в цілому і стабільності платіжно-розрахункової системи та основних фінансово-економічних параметрів.

Література:

1. Птащенко, Л.О. Прогнозування валютних курсів / Л.О. Птащенко, В.І. Іщук // *Матеріали науково-практичної конференції «Інноваційне забезпечення економічного розвитку регіону»*. – Полтава: ПолтНТУ, 2011. – С. 220 – 223.
2. Птащенко, Л.О. Статистичне моделювання валютних курсів / Л.О. Птащенко, В.І. Іщук // *Економіка і регіон. – науковий вісник*. – Полтава: ПолтНТУ 2012. – №2. – С.121 –127.
3. Аналітика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mppconsulting.com.ua/newsp.html>.
4. Звіт НБУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=57446>.